

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย

ในบทนี้จะทำให้การศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน ทั้งของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย โดยจะทำการศึกษารายละเอียดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหาในกรณีดังกล่าวการในประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเหมาะสมที่สอดคล้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต่อไป

3.1 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของกฎหมายระหว่างประเทศ

อนุสัญญาระหว่างประเทศ / อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ.2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982)¹

UNCLOS เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทะเล ของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่าง ๆ ทั้งในทะเลหลวง และน่านน้ำอาณาเขตของประเทศสมาชิก เขต เศรษฐกิจจำเพาะ และไหล่ทวีป รวมทั้งกำหนดหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรที่มีชีวิตทรัพยากรผิวดินและใต้ดิน ซึ่ง UNCLOS ถือเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรทางทะเลทุก ๆ ด้าน

กฎหมายหลักที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลทุก ๆ ด้านสาระสำคัญของเนื้อหาในอนุสัญญาฯ จัดทำขึ้นเพื่อเหตุผล 5 ประการ ได้แก่

¹ อัครพงษ์ คำคุณ. (2559). *ข้อพิพาทหมู่เกาะสแปรตลีย์ระหว่างบรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์เวียดนาม จีนและไต้หวัน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:273857 [2565,

1) เพื่อกำหนดระเบียบกฎหมายทางทะเลและมหาสมุทรโดยคำนึงถึงอำนาจอธิปไตยของรัฐ กล่าวคือ UNCLOS ยอมรับสิทธิอธิปไตยของรัฐที่จะแสวงประโยชน์จากธรรมชาติทางทะเลของตน

2) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทางทะเลและมหาสมุทรโดยสันติอย่างเที่ยงธรรมและประสิทธิผล UNCLOS กำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐในการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรของโลก โดยแบ่งพื้นที่ทางทะเลออกเป็นเขตต่าง ๆ คือน่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป และทะเลหลวง

3) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตของทะเลและมหาสมุทรและการศึกษาศึกษาการสำรวจการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

4) หลักการมรดกร่วมกันของมนุษยชาติ เพื่อคุ้มครองให้ทรัพยากรในพื้นที่ทะเลลึกและพื้นที่มหาสมุทรและดินใต้ผิวดินของบริเวณนี้เป็นมรดกร่วมกันของมนุษยชาติในพื้นที่ซึ่งเป็นสมบัติร่วม ไม่มีรัฐใดเข้าครอบครองหรืออ้างสิทธิเป็นเจ้าของได้ ได้แก่ บริเวณพื้นที่และทะเลหลวง ซึ่งเป็นบริเวณนอกเขตอำนาจแห่งรัฐ โดยทรัพยากรหรือผลประโยชน์ที่ได้ต้องเอามาแบ่งให้รัฐอื่น ๆ อย่างยุติธรรม

5) เพื่อคุ้มครองและรักษาสິงแวดล้อมทางทะเล คือ UNCLOS ยอมรับอธิปไตยของรัฐชายฝั่งดังกล่าวแต่ก็กำหนดหน้าที่ที่รัฐชายฝั่งจะต้องคุ้มครองและรักษาสິงแวดล้อมของรัฐด้วย รัฐจึงมีพันธะกรณีที่จะต้องคุ้มครองสิงแวดล้อมทางทะเล โดยอนุสัญญาฯ มีเนื้อหาที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ และการให้คำนิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ควบคุมให้รัฐที่พิพาทไม่สร้าง ความขัดแย้งและไม่ละเมิดสิทธิระหว่างกันรายละเอียดที่หน้าสนใจมีดังนี้ มาตรา 3 บัญญัติว่า “ทุกรัฐมีสิทธิกำหนดเขตน่านน้ำทางทะเลของตน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล”

มาตรา 55-57 นิยามแนวคิดของคำว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone : EEZ) หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ในรัศมี 200 ไมล์ ถัดจากน่านน้ำของประเทศนั้น ๆ โดยประเทศหรือรัฐชายฝั่งของเขตเศรษฐกิจเฉพาะจะมีอำนาจอธิปไตยในการสำรวจและใช้การอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตในบริเวณน่านน้ำเหนือพื้นที่บริเวณนั้น รวมทั้งพื้นทะเลและชั้นดินใต้พื้นทะเลบริเวณนั้นด้วย

มาตรา 121 ระบอบของเกาะ (Regime of Islands) กำหนดให้เกาะ มีทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และไหล่ทวีป โดยมีวิธีการ กำหนดเขตเช่นเดียวกับอาณาเขตที่เป็นแผ่นดิน และโขดหินที่ไม่สามารถเป็นที่อาศัยของมนุษย์ และไม่สามารถยังชีพทางเศรษฐกิจได้ (Non - Economic Viability) ย่อมไม่มี ทะเลอาณาเขต หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปของตน

มาตรา 287 เมื่อลงนามให้สัตยาบันในอนุสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นให้รัฐมีอิสระที่จะเลือก วิธีระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้อนุสัญญานี้วิธีหนึ่งหรือมากกว่า ดังต่อไปนี้ โดยประกาศเป็นหนังสือ (1) ศาลกฎหมายระหว่างประเทศ (2) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (3) ศาลอนุญาโตตุลาการและ (4) ศาลอนุญาโตตุลาการพิเศษ กล่าวได้ว่า UNCLOS นับเป็นอนุสัญญาในลำดับแรกที่กำลังกล่าวถึงหลักการคุ้มครอง และรักษาลิ่งแวดล้อมทางทะเล และมีผลผูกพันรัฐภาคีในฐานะที่เป็นตราสารระหว่างประเทศในรูปสนธิสัญญา โดยหลักต่าง ๆ ที่ปรากฏในอนุสัญญานับนี้ส่วนใหญ่เป็นการนำหลักการกฎหมายระหว่างประเทศ มาบัญญัติไว้ในรูปของอนุสัญญา ซึ่งทำให้แม้จะไม่ใช้รัฐภาคีของอนุสัญญาก็มีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องถือปฏิบัติตามในหลักการเดียวกันด้วย

พันธสัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องข้างต้นนี้จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ ในการอยู่ร่วมกันและการใช้ผลประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งนานาประเทศล้วนอยาก เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หมู่เกาะและทรัพยากรทางทะเล กล่าวโดยสรุปแล้วคือการแก้ไขปัญหาค่าได้ด้วยการสร้างระเบียบ ให้อยู่ร่วมกัน โดยต้องเคารพในกฎเกณฑ์ที่ได้ให้สัตยาบันไว้ต่อกัน เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันได้อย่างราบรื่น

ดังนั้น การจัดการในเชิงอาณาเขต เพื่อให้การคุ้มครองทั้งในส่วนของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางศิลปวัฒนธรรม ลำดับแรกในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องนี้ คือการออกข้อกำหนดระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) หลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งที่มีระบบนิเวศน์ที่อุดมสมบูรณ์ การต้องกำหนดให้ที่จะมีความเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศ เนื่องจากแรงกดดันที่ในแต่ละสังคมมีการเจริญเติบโตของเมือง และการใช้สิทธิเหนือทรัพย์สินของเอกชนรุกเข้ามาในพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ รัฐที่บริหารจัดการอาจจะอยู่ภายใต้ภาวะของการพัฒนา ดังนั้นการกำหนดเป็นพื้นที่คุ้มครอง อาจต้องอาศัยกติการะหว่างประเทศเข้ามาช่วยในการปกป้องพื้นที่เหล่านี้² โดยการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ และมีเงื่อนไขที่ต้องคุ้มครองพื้นที่เหล่านี้ให้คงสภาพธรรมชาติไว้ นอกจากนี้ ยังมีแนวทางการคุ้มครองพื้นที่ซึ่งสังคมเห็นว่าควรจะเป็นที่อนุรักษ์สภาพเดิมไว้ โดยพื้นที่นั้น อาจจะมีคุณค่าทางสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ สถาปัตยกรรมและ วัฒนธรรม จึงกำหนดให้เป็นพื้นที่มรดกโลก³โดยมีการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกนี้ ประเทศที่เป็นเจ้าของพื้นที่ต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครอง ให้คงสภาพของการเป็นพื้นที่ทางธรรมชาติ หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม โดยองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก and Cultural

² Ramsar Convention on Wetlands 1971.

³ Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (16 November 1972).

Organization UNESCO) (United Nations Educational, Scientific เป็น ผู้ดูแล ให้แต่ละ ประเทศ ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว โดยมีงบประมาณสนับสนุน

ด้านการจัดการพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร คือ สหภาพระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature – IUCN) ก่อตั้งมานับตั้งแต่ปี 1948 เพื่อทำงานด้านวิชาการ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพืชและสัตว์ รวมถึงพื้นที่ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเผยแพร่ข้อมูลเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยเน้นไปที่การรักษาระบบนิเวศน์ และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนด้วย

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในมิติของหน่วยงานที่ปฏิบัติการเพื่อให้คงสภาพของพื้นที่ อันควรเก็บรักษาไว้ ทั้งทางด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทางด้านศิลปวัฒนธรรม คือองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) เมื่อปี 1945 เป็นต้นมา จากพื้นฐานหลักในการรักษาความร่วมมือกัน ระหว่างประเทศทางด้านวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม

3.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของต่างประเทศ

เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนเกิดความชัดเจน มีความเป็นเอกภาพ และให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนประเทศไทย ผู้วิจัยจึงมีการศึกษาพื้นที่ต้นแบบของต่างประเทศในการจัดการด้านทรัพยากรป่าชายเลน ดังนี้

3.2.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญเกี่ยวกับป่าชายเลน เนื่องจากป่าชายเลนเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศป่าไม้ทั้งทางบกและทางทะเล ป่าชายเลนมีความสำคัญมากในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นอกจากการมีอิทธิพลในระบบนิเวศชายฝั่งแล้ว ป่าชายเลนยังมีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้มาจากสามแหล่งหลัก ได้แก่ป่าไม้ ปากแม่น้ำประมง และชายฝั่ง/น่านน้ำภายใน ป่าชายเลนมีบทบาทสำคัญในการปกป้องชายฝั่ง และรักษาแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์หลายชนิดที่มีความหลากหลายในเขตชายฝั่งบางแห่ง โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สภาพของป่าชายเลนลดลงทั้งในด้านจำนวนและพื้นที่ ซึ่งเรื่องนี้เกิดจากการออกใบอนุญาตจากเทศบาลหรือจังหวัดไปยังนิคมผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตในการหาประโยชน์จากพื้นที่ป่าชายเลน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ป่าชายเลนเกิดความเสื่อมโทรม

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการออกกฎหมายที่ทับซ้อนกันและอำนาจจัดการป่าชายเลนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรธรรมชาติในเขตชายฝั่งทะเลตลอดจนการตัดไม้อย่างผิดกฎหมายในป่าชายเลน

3.2.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจรัฐบัญญัติว่าด้วยกฎหมายป่าไม้ (Basic Forestry Law 1967)

โดยได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองพื้นที่ป่าทุกชนิดในประเทศ บัญญัติไว้ในมาตรา 15 และมาตรา 18 เกี่ยวกับมาตรการในการต่อต้านต้นเหตุของการทำลายป่า (รวมถึงป่าชายเลน ป่าพรุ) รวมถึงหน้าที่ของรัฐในการรับผิดชอบ โดยจะต้องอาศัยและได้รับความร่วมมือกับประชาชนด้วย ส่วนมาตรา 18 นั้น บัญญัติว่า อำนาจในการจัดการป่าซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกำหนดเจ้าหน้าที่ป่าไม้มีอำนาจในการคุ้มครองป่า โดยรัฐได้มีการกำหนดอำนาจพิเศษ (Special Police Authority) นอกเหนือจากอำนาจทางเทคนิคแล้ว เพื่อความสำเร็จในการใช้อำนาจของรัฐมนตรีและพนักงานตำรวจ⁴

กฎหมายป่าไม้ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานป่าไม้ให้มีลักษณะพิเศษเหมือนตำรวจ ซึ่งเป็นอำนาจในการรักษาความสงบของสังคมสิ่งแวดล้อม (Police force) ซึ่งอำนาจนี้บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ข้อ 1 และ ข้อ 2 คือ กฎหมายที่เน้นความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานป่าไม้และเจ้าพนักงานตำรวจ ตามมาตรา 12 ข้อ 2⁵ เป็นการให้อำนาจจัดการป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพ

3.2.1.2 กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและการจัดการตัดไม้ทำลายป่า (Law No. 18 of 2013)

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าในสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งทวีความรุนแรง มากยิ่งขึ้น โดยรัฐบาลอินโดนีเซียก็มีความพยายามในการยุติปัญหาดังกล่าว ดังนั้นในพ.ศ. 2556 รัฐบาลอินโดนีเซียจึงได้ตราบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและการจัดการตัดไม้ทำลายป่าได้ระบุไว้ในกฎหมายฉบับนี้ โดยมีจำนวน 114 มาตรา แบ่งออกเป็น 12 หมวด ซึ่งมีสาระสำคัญเพื่อการป้องกันและการจัดการตัดไม้ทำลายป่า โดยยึดหลักนิติธรรม การพัฒนาอย่างยั่งยืน ความรับผิดชอบของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และความร่วมมือกันทั้งของรัฐและประชาชน⁶

⁴ สุริย์ศรี วงษ์สกุล. (2535). *โครงสร้างที่เหมาะสมของกฎหมายจัดการป่าชายเลน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 175.

⁵ Article 18

1.) To guarantee protection of forests and forestry, forestry officceials are given special police authority
2.) Implelmentaion or transfer of authorlty under pagagraph is jointly arranged by the department of forestry and commander of the police force

⁶ Article 2 The prevention and eradication of sorest destruction shall be based on the principles of

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดข้อห้ามเพื่อการป้องกันและการจัดการตัดไม้ทำลายป่าไว้ เช่น การห้ามตัดไม้ในเขตป่าโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด การห้ามขนย้ายเครื่องมือที่ใช้สำหรับการตัดต้นไม้หรือแปรรูปไม้ รวมถึงอุปกรณ์อื่น ๆ ที่อาจสงสัยได้ว่าจะนำมาใช้ในการตัดต้นไม้ การห้ามลักลอบขนย้ายไม้เถื่อน การห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือยืมไว้เป็นประกันซึ่งผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ทราบว่าได้มาจากการตัดไม้โดยไม่ถูกกฎหมาย (มาตรา 12) การห้ามมิให้ผู้ใดไม่ว่าอยู่ในหรืออยู่นอกสาธารณรัฐอินโดนีเซียสั่งให้มี หรือให้ความช่วยเหลือในการตัดไม้โดยผิดกฎหมายหรือการใช้ประโยชน์จากป่าโดยผิดกฎหมาย หรือการให้เงินสนับสนุน หรือการให้เงินสนับสนุนเพื่อการลักลอบตัดไม้ (มาตรา 19) เพื่อให้การจับกุมผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมาย ยังได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใด ชักขวางหรือปกปิดเพื่อมิให้จับกุมการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือการใช้ประโยชน์จากป่า โดยมีขอบ (มาตรา 20) ห้ามทำลายอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการตัดไม้ทำลายป่า (มาตรา 25) ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย เคลื่อนย้าย หรือเอาไปเสียซึ่งสัญลักษณ์แสดงเขตป่า (มาตรา 26) ตามกฎหมายดังกล่าว

3.2.1.3 อำนางระเบียบรัฐบาลว่าด้วยการจัดการพื้นที่ธรรมชาติและพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ (Government Regulation No. 28 of 2011)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในรัฐบัญญัติว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ (Law No. 5 of 1990) เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการในการอนุรักษ์และสงวนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายฉบับนี้มีทั้งหมด 53 มาตรา แบ่งออกเป็น 10 หมวด โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดการบริหารจัดการพื้นที่ทางธรรมชาติ (Natural Area)

กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล และรัฐบาลท้องถิ่นในการดำเนินการคุ้มครองและอนุรักษ์พื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ (มาตรา 12) ซึ่งการดำเนินงาน ดังกล่าวประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การสงวน การใช้ประโยชน์ และการประเมินผล

a.justice and legal certainty;

b.continuity;

c.state responsibility;

d.public participation;

e.Vicarious liability;

f.priority; and

g.integrity and coordination.

การปฏิบัติตามแผน (มาตรา 13) ทั้งนี้ ในการวางแผนการอนุรักษ์จะมีการรวบรวม จัดทำข้อมูลทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน (มาตรา 15) หลังการวางแผนแล้วก็จะมีการกำหนดพื้นที่ ทั้งพื้นที่ที่เป็นบริเวณของเขตพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ แนวเขตกันชน (Buffer Zone) ทั้งนี้ ในการกำหนดพื้นที่ดังกล่าวจะต้องมีการหารือ ร่วมกับภาคเอกชนและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่นั้น (มาตรา 17) แผนการบริหารจัดการพื้นที่สงวน และพื้นที่อนุรักษ์ประกอบด้วยแผนระยะยาวและแผนระยะสั้น แผนระยะยาวมีระยะเวลา 10 ปี และจะมีการประเมินผลของการปฏิบัติตามแผน 1 ครั้งในทุก 5 ปีเป็นอย่างน้อย ส่วนแผนระยะสั้นนั้นเป็นแผนการดำเนินงานภายใต้กรอบแผนระยะยาว มีระยะเวลา 1 ปี (มาตรา 22) แผนการจัดการระยะยาวจะต้องประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ ภารกิจ ยุทธศาสตร์ สภาพในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของพื้นที่ที่จะดำเนินการ การกำหนดเขตพื้นที่ การกำหนดแหล่งเงินงบประมาณและการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ควบคุม และประเมินผล (มาตรา 23)

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน คือรัฐบาลกลางมีอำนาจในการดูแลพื้นที่ของประเทศอำนาจดังกล่าวได้แก่

- 1) การกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งผลิตด้านป่าไม้
- 2) การกำหนดพื้นที่เพื่อรักษาไว้ซึ่งคงสภาพให้เป็นธรรมชาติ

2.1) การกำหนดพื้นที่ป้องกันซึ่งรวมถึงสัตว์ป่าพืชพรรณต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดพื้นที่ป่าชายเลนเป็นพื้นที่ป้องกันโดยให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการควบคุม

2.2) พื้นที่ป่าสงวนซึ่งรวมถึงสัตว์ป่าที่หายากพืชพรรณต่าง ๆ ซึ่งเป็นสมบัติของชาติ

เนื่องจากพื้นที่ป่าของประเทศมีอาณาเขตกว้างรัฐบาลกลางจึงควบคุมไม่ทั่วถึง และชนเผ่าท้องถิ่นมักฝ่าฝืนการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเจ้าหน้าที่ในการจัดการพื้นที่ป่าด้วยเหตุนี้กฎหมายป่าไม้ได้กำหนดให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการพื้นที่ป่า โดยได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลกลางซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 14 ข้อ 1 และในกฎหมายป่าไม้ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้มีลักษณะเหมือนตำรวจซึ่งเป็นอำนาจในการรักษาความสงบของสังคมสิ่งแวดล้อม (Police Force) ซึ่งบัญญัติไว้ในในกฎหมายดังกล่าว⁷

หากพิจารณากฎหมายป่าไม้ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ที่มีการกำหนดไว้ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ถือเป็นการวางหลักเกณฑ์และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพอย่างมาก

⁷ สุริยศรี วงษ์สกุล. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 3. หน้า 183.

3.2.2 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมากที่สุดซึ่งส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติอยู่บ่อยครั้งจึงทำให้สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามสูญเสียพื้นที่ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นจำนวนมากการฟื้นฟูและการพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวนี้ ทำให้ในปัจจุบันสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามสามารถฟื้นฟูและปลูกป่าชายเลนได้ถึง 24,000 เฮกตาร์ นอกจากนี้ ผลจากการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนดังกล่าวก็ยังสามารถรักษาทำนบกั้นน้ำทะเลได้เกือบ 100 กิโลเมตร⁸ ซึ่งถือว่าการจัดการที่ประสบความสำเร็จของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นอกจากนี้รัฐบาลเวียดนามก็ได้ เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาคประชาชนในการที่จะร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน เนื่องจาก ความสามารถเพียงลำพังของรัฐบาลเองในการที่จะดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนนั้น ไม่สามารถ ทำให้รัฐบาลเวียดนามจึงมีนโยบายในการที่จะให้อำนาจแก่ภาคประชาชนในการที่จะเข้าร่วมดูแลจัดการพื้นที่ป่าชายเลน ภายใต้สัญญาที่มีชื่อว่า Household Forest Protection Contract หรือ Green Contract ซึ่งเป็นสัญญาที่ช่วยการจัดสรรพื้นที่ป่าให้กับคนดูแลได้อยู่อาศัย และได้ใช้ประโยชน์ไปพร้อม ๆ กัน โดยที่รัฐบาลเข้าทำสัญญาการจัดสรรพื้นที่ทรัพยากรป่าชายเลนกับประชาชน ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น โดยแต่ละครัวเรือนจะได้รับการจัดสรรพื้นที่ที่ไม่เท่ากัน โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 2-5 เฮกตาร์ ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่นั้นด้วย โดยที่ในการจัดสรรพื้นที่ดังกล่าวนี้ จะให้ภาคประชาชนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนได้ โดยการให้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสร้างรายได้หมุนเวียนจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น ซึ่งถือเป็นการสร้างแรงจูงใจเป็นค่าตอบแทนให้กับภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น เป็นการที่ภาคประชาชนได้ประโยชน์จากการใช้พื้นที่โดยตรงและเป็นการอนุรักษ์ อย่างยั่งยืนซึ่งในสัญญา Green Contract นี้ จะมีการระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในพื้นที่ที่ได้รับ การจัดสรรนั้นหากแบ่งเป็นร้อยละจะสามารถใช้ทำประโยชน์ได้เพียง ร้อยละ 30 ส่วนอีก ร้อยละ 70 เป็นพื้นที่ที่ต้องได้รับการดูแลรักษาตามความรับผิดชอบในแต่ละครัวเรือน บริบทของป่าชายเลนแต่ละพื้นที่จะไม่เท่ากันความอุดมสมบูรณ์ของแต่ละพื้นที่จะไม่เท่ากัน แต่ทุกคนจะต้องทำให้ถึงเป้าหมายตามที่ระบุไว้ ในสัญญาหากครัวเรือนใดมีการทำลายหรือใช้พื้นที่ป่าชายเลนเกินขอบเขตที่ระบุในสัญญาครัวเรือนนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในการสร้างพื้นที่ทรัพยากรป่าชายเลนให้กลับมา มี ร้อยละ 70 ดังเดิม หากสามารถคงสภาพของพื้นที่ป่าชายเลน

⁸ สถานีวิจัยกระจายเสียงเวียดนาม. (2559). *เวียดนามพัฒนาป่าชายเลนอย่างยั่งยืน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://vovworld.vn/th-TH/ข่าวเด่น/เวียดนามพัฒนาป่าชายเลนอย่างยั่งยืน-493760.vov> [2565, 2 มิถุนายน]

ไว้ได้ตามกำหนดในสัญญารัฐบาลก็จะต่อสัญญาให้สามารถทำประโยชน์ในพื้นที่นั้นต่อไปได้อีกเรื่อย ๆ แต่หากครัวเรือนใดไม่ทำตามกติกาที่ระบุไว้ในสัญญา ก็จะไม่ได้รับการต่อสัญญาและพื้นที่นั้นก็จะถูกโอนสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้เข้ามาดูแลต่อไป

ในปัจจุบันสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้มีการจัดทำกรอบทางกฎหมายเพื่อใช้ประโยชน์ สนับสนุนการบริหารและอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลให้สอดคล้องกับ UNCLOS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ กระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับประเทศต่าง ๆ เพื่อยกระดับสถานะของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามให้สูงขึ้นบนเวทีโลก สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ประกาศใช้กฎหมายหลายฉบับเกี่ยวกับทะเลและเศรษฐกิจทางทะเล โดยที่น่าสนใจคือกฎหมายปีโตรเลียมลฉบับแก้ไขปี 2008 กฎหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปี 2014 กฎหมายเขตชายแดนแห่งชาติปี 2003 กฎหมายสัตว์น้ำปี 2017 ประมวลกฎหมายการเดินเรือสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามปี 2015 กฎหมายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและเกาะแก่งปี 2015 กฎหมายการวางผังปี 2017 และกฎหมายตำรวจทะเล สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามปี 2018 เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้มีประสิทธิภาพ รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศใช้เอกสารกำกับกฎหมายต่าง ๆ เช่น มติที่ 29 ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ปี 2019 ที่แนะนำเกี่ยวกับมาตราและมาตรการบังคับใช้กฎหมายสัตว์น้ำ รวมถึงมาตรการป้องกันและต่อต้านการทำประมงอย่างผิดกฎหมาย ไม่รายงานและไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด มติที่ 42 ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ปี 2019 ข้อกำหนดในการลงโทษกรณีกระทำความผิดกฎหมายในด้านสัตว์น้ำ มติที่ 596 ของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นแห่งชาติเกี่ยวกับการต่อต้านการใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำอย่างผิดกฎหมาย ไม่รายงานและไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด⁹

กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ พ.ศ. 2547 (The 2004 Law on Forest Protection and Development)

กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ การคุ้มครอง และการพัฒนาป่าไม้ โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของห่วงโซ่มูลค่าป่าไม้ รวมถึงการจัดการการคุ้มครอง การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนการแปรรูปและการค้าสินค้าไม้ ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ไม่ได้กำหนดกลไกที่ชัดเจนซึ่งกำหนดสิทธิในการกำกับดูแลของรัฐในฐานะตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐให้เข้ามาดูแลป่าไม้ โดยได้มีการวาง

⁹ สถาบันวิทยุเวียดนาม-ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ. (2562). *เวียดนามจัดทำและปรับปรุงระบบกฎหมายเกี่ยวกับทะเลอย่างสมบูรณ์*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://vovworld.vn/th-TH/vov> [2565, 2 มิถุนายน]

โครงสร้างองค์กรที่จำเป็นสำหรับการจัดการภาคป่าไม้ รัฐได้มีการจัดตั้งหน่วยงานกองกำลังพิทักษ์ป่าสาธารณะและกองกำลังพิทักษ์ป่าในท้องถิ่น¹⁰

ตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดภารกิจและอำนาจของเจ้าหน้าที่ไว้ตามมาตรา 104¹¹ ภารกิจและอำนาจของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าในกองกำลังพิทักษ์ป่าสาธารณะ

2) อำนาจของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่ากำหนดไว้ดังนี้

(ก) เมื่อปฏิบัติหน้าที่ขอให้หน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลและเอกสารตามกฎหมาย

(ข) กำหนดบทลงโทษต่อการละเมิดทางปกครองและใช้มาตรการเพื่อป้องกันการละเมิดทางปกครอง เพื่อดำเนินคดีอาญาและสอบสวนการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ตามกฎหมาย

(ค) ให้ใช้ยุทธ โขปกรณ์พิเศษ ยานพาหนะ อาวุธ เครื่องมือสนับสนุน และเครื่องแบบตามกฎหมาย

หากพิจารณากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาป่าไม้ของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่มีการกำหนดไว้ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ถือเป็นการวางหลักเกณฑ์และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพอย่างมาก

¹⁰ Hanoi Publishing House. (2018) . *LAW ON FORESTRY KEY CONTENTS*. (Online) . Available: https://data.vietnam.opendevlopmentmekong.net/laws_record/vietnam-law-on-forestry2017/resource/0da9b964-93ce-4de4-819f-3b8e6fee376b [2022, 2 June]

¹¹ Article 104. Tasks and powers of forest rangers in the public forest protection force

2. Powers of forest rangers are prescribed as follows:

a. When on duty, to request related agencies, organizations and individuals to provide information and documents in accordance with law;

b. To impose sanctions against administrative violations and apply measures to prevent administrative violations; to initiate criminal cases against and investigate violations of the forestry law in accordance with law;

c. To use specialized equipment and vehicles, weapons and supportive tools and uniforms in accordance with law.

3.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของประเทศไทย

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนมีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้วางหลักไว้ว่า รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพิกถอนที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้มาระยะหนึ่งแล้ว พบว่ายังมีข้อจำกัดในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมาย ทำให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงมาตรา 3 บทนิยามของคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1.1 คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ

ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญภายนอก ที่มาจากภาคประชาชนและชุมชนเป็นกรรมการ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของชาติ ประสาน การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตพื้นที่ เพื่อการจัดการ ได้แก่ พื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และพื้นที่เพื่อการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนชายฝั่ง และผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายต่าง ๆ

ในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้ง รายงาน สถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา¹²

3.3.1.2 คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด

คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญภายนอกเป็นกรรมการ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของจังหวัดเสนอความเห็นในการกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการ ได้แก่ พื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และพื้นที่เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ให้ความเห็นต่อคณะกรรมการฯ ชาติและ/หรืออธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อดำเนินการในกรณีที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รับความเสียหาย ดำเนินการร่วมกับภาคประชาชน ชุมชนชายฝั่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในจังหวัดดำเนินการมาตรการเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัด รวมทั้งประสานนโยบายและการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานของรัฐในระดับจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง¹³

3.3.1.3 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีพันธกิจในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป่าชายเลน โดยกฎหมายได้กำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ของกรมฯ ไว้ ดังนี้

(1) บทบาทในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ในการเสนอความเห็นเพื่อการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ จัดทำแนวเขตพื้นที่ เพื่อการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ศึกษาวิจัย หรือสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารจัดการทรัพยากร รวมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออก กฎกระทรวงหรือ

¹² พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 49-52. มาตรา 5 และ มาตรา 9.

¹³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 53-54. มาตรา 12 และ มาตรา 13.

ประกาศเพื่อการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งการกำหนดพื้นที่ เพื่อการจัดการ และการกำหนดมาตรการเพื่อระดับและฟื้นฟูความเสียหายของทรัพยากร¹⁴

(2) หน้าที่ให้ความช่วยเหลือชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ สนับสนุนการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง¹⁵

(3) หน้าที่ในการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง โดยการออกประกาศ กำหนดเขตพื้นที่เพื่อการคุ้มครองและมาตรการในเขตพื้นที่เหล่านั้น รวมทั้งการกำหนดมาตรการ เพื่อระดับและฟื้นฟูความเสียหายของทรัพยากรที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ และจากการกระทำ ของมนุษย์¹⁶

คณะกรรมการทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด จะมีสำนักงานเลขานุการที่มีอำนาจ หน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายและคำสั่งของคณะกรรมการฯ อย่างต่อเนื่อง โดยกรมทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ ชาติ สำหรับคณะกรรมการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ให้แต่งตั้งข้าราชการในกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน 1 คน ตามที่อธิบดีเสนอทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการฯ เพื่อรองรับงานของคณะกรรมการฯ จังหวัด¹⁷

การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย จำเป็นต้องจัดการเรื่องความแตกต่าง และความขัดแย้งทั้งในผลประโยชน์ แนวคิดและการปฏิบัติ จากโครงสร้างองค์กรของคณะกรรมการฯ ทั้งสองระดับ ที่ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการจากส่วนกลาง สู่อำนาจท้องถิ่น¹⁸ โดยองค์กรทั้งสองมีปฏิสัมพันธ์และอำนาจหน้าที่ลดหลั่นกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหาร

¹⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 54-55. มาตรา 15.

¹⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 55. มาตรา 16.

¹⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 56-58. มาตรา 17-23.

¹⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 (ตอนที่ 21 ก). หน้า 54-55. มาตรา 12 มาตรา 15.

¹⁸ หลักการการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองตนเอง ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ เพื่อเน้นอำนาจของประชาชนชุมชน และท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคประชาชน เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการให้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง

จัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีบูรณาการ¹⁹และประสานกันเพื่อเสริมและถ่วงดุลกับการกระจายอำนาจให้แก่ชุมชนชายฝั่ง โดยคณะกรรมการฯ ชาติ เป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในภาพรวมระดับชาติ คณะกรรมการฯ จังหวัด เป็นผู้แปลงนโยบายระดับชาติไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่เหมาะสมกับจังหวัดของตน

การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อนมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร บุคลากร และหน่วยงานมากมาย ต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการทั้งระดับชาติและระดับจังหวัดควรที่จะมีสำนักงานเลขานุการที่เข้มแข็ง มีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายและคำสั่งของคณะกรรมการได้อย่างต่อเนื่อง โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการในคณะกรรมการฯ ชาติ และเจ้าหน้าที่ของกรมฯ จะเข้าไปมีบทบาทในสำนักเลขานุการของคณะกรรมการฯ จังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานและการประสานนโยบายและแผนในระดับชาติไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

3.3.1.4 มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าชายเลน²⁰

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543 ให้คงไว้ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 และให้นำพื้นที่ป่าชายเลนที่จำแนกออกเป็นเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530 พื้นที่งอกชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นใหม่ มารวมเป็นพื้นที่เขตอนุรักษ์ทั้งหมด และในพื้นที่เขตอนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์ พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณี ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเปิดโอกาสให้ป่าชายเลนได้ฟื้นตัว กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2543 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน สาระสำคัญคือ อนุญาตให้ราษฎรได้เข้าไปอยู่อาศัยในเขต ป่าชายเลนโดยมิได้มีเอกสารสิทธิ ก่อนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 ยังคงอยู่อาศัยต่อไปได้แต่ไม่อนุญาต ให้ทำกิน ทั้งนี้ต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ทุกปี

¹⁹ แนวคิดการจัดการแบบบูรณาการ (Integrated Management) เป็นแนวคิดของระบบการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) โดยพิจารณาเหตุและปัจจัยแบบองค์รวมและคิดเชิงระบบ โดยในการทำงาน คือการทำให้หน่วยย่อยที่สัมพันธ์หรืออาศัยซึ่งกันและกันเข้าร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว

²⁰ คณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา. (2563). *รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษา ทรัพยากรป่าชายเลน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.senate.go.th/document/Ext25143/25143701_0003.PDF [2565, 2 มิถุนายน]

นอกจากนี้มีความเห็นเพิ่มเติมในกรณีที่มีการดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และจะต้องมีการปลูกป่าชายเลนทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ออกระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลนทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อม กรณีการดำเนินการโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน พ.ศ. 2556 (เป็นที่มาของการต้องจ่ายค่าปลูกป่าชายเลนทดแทนของหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 20 เท่า ของพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์)

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 มีมติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่าส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีภารกิจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรงก่อน และนำความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว เสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมกับเรื่องที่จะเสนอมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบ มาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2563 โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อความมั่นคง สมดุล และยั่งยืนของทะเลไทย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศซึ่งทรัพยากรสำคัญที่อยู่ในความดูแล รับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ป่าชายเลน มีจำนวน 1,737,020 ไร่ แนวปะการัง จำนวน 149,025 ไร่ แหล่งหญ้าทะเล จำนวน 159,829 ไร่ เกาะ 935 เกาะ หาด 609 แห่ง และชายฝั่งทะเลมีความยาวทั้งสิ้น 3,151 กิโลเมตร ประกอบกับเมื่อรวมพื้นที่ทั้งหมดในเขตชายฝั่งและพื้นที่ในทะเลแล้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 218,261,705 ไร่

ตามโครงสร้างภายในกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ปัจจุบันมีอัตรากำลังที่ปฏิบัติราชการทั้งหมดจำนวน 1,560 ราย โดยแบ่งได้ดังต่อไปนี้

- 1) ข้าราชการ 386 ราย (ระดับปฏิบัติงาน 22 คน และระดับปฏิบัติกรขึ้นไป 364 ราย)
- ส่วนกลาง 171 ราย
- ส่วนภูมิภาค 215 ราย

2) ลูกจ้างประจำ 74 ราย

ส่วนกลาง 1 ราย

ส่วนภูมิภาค 73 ราย

3) พนักงานราชการ 1,100 ราย

ส่วนกลาง 290 ราย

ส่วนภูมิภาค 810 ราย

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ปฏิบัติการซึ่งไม่ได้หมายความรวมถึง ข้าราชการระดับปฏิบัติงาน และพนักงานราชการ จึงทำให้ไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในการดูแลพื้นที่ที่มี ทั้งหมด 24 จังหวัด และมีหน่วยงานดูแลพื้นที่จำนวน 10 สำนัก คือ สำนักงานทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งที่ 1 – 10 ซึ่งแต่ละสำนักงานฯ มีจำนวนข้าราชการรวมกันได้ 128 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่ น้อยมากหากเทียบกับพื้นที่ตามภารกิจกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ประเทศไทยมีพื้นที่ที่ติดกับชายทะเลทั้งหมด 24 จังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแนวพื้นที่ ของทรัพยากรป่าชายเลนมากที่สุด โดยป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ถือว่าเป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่มีความสำคัญมากในระบบนิเวศ เป็นแหล่งอาศัย แหล่งวางไข่ รวมทั้งเป็นแหล่งที่อยู่ อาศัยของสัตว์หลากหลายชนิดนอกเหนือจากนี้ป่าชายเลนยังช่วยในเรื่องของการป้องกันน้ำดิน พังทลายบริเวณชายฝั่งทะเลเพื่อไม่ให้เกิดน้ำกัดเซาะในพื้นที่บริเวณป่าชายเลนจะเห็นได้ว่า ป่าชายเลนมีประโยชน์ในระบบนิเวศเป็นอย่างมาก และยังเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างมหาศาล ในทางเศรษฐกิจ ประกอบกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีขอบเขตพื้นที่ที่จะต้องดูแล มากถึง 218 ล้านไร่ ดูแลชายฝั่ง 3,151 กิโลเมตร

แต่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558 มาตรา 3²¹ได้กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่า ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจำนวนข้าราชการของกรมทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง มีเพียง 386 ราย และที่ถูกระบุให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มีเพียง 300 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากหากเทียบกับพื้นที่ความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลทรัพยากร

²¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพ.ศ.2558. มาตรา 3.

ทางทะเลและชายฝั่ง และไม่ได้หมายความรวมถึงข้าราชการระดับปฏิบัติงาน และพนักงานราชการ จึงจำเป็นต้องปรับแก้บทนิยามในมาตรา 3 ที่กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 ที่ออกตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2563) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่ออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อให้จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่สอดคล้องกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560

ดังนั้น ตามมาตรา 3 ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้มีบทนิยามของคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยขอให้แก้ไขคำนิยาม พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ครอบคลุมถึงข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงาน และพนักงานราชการ ซึ่งทำให้มีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำนิยามเดิมกำหนดเพียงแต่เฉพาะข้าราชการระดับปฏิบัติการขึ้นไป ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจมีประสิทธิผลและครอบคลุมไปทุกพื้นที่ความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงเห็นควรกำหนดคำนิยามของคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ให้สอดคล้องกับอัตรากำลังของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยให้หมายความครอบคลุมไปถึงข้าราชการระดับปฏิบัติงาน จำนวน 22 ราย และพนักงานราชการ จำนวน 1,100 ราย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการเพิ่มอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรวมทั้ง การแก้ไข ปรับปรุง บทนิยาม ในมาตรา 3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการ

บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3.3.2 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507²² เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการจับกุมดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว หากปรากฏว่ามีสิ่งปลูกสร้างหรือพืชผลอาสินอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือมีสิ่งเป็นอันตรายหรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอนแก้ไขหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งเป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้หากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเป็นหนังสือดังกล่าว หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติแห่งนั้น ๆ มีอำนาจยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น ตลอดจนถึงการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน²³

เมื่อได้มีการออกกฎหมายดังกล่าว เกี่ยวกับการกำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ในขณะนั้น) จะแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติโดยการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแต่งตั้งให้

- 1.1) อธิบดีกรมป่าไม้
- 1.2) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- 1.3) ป่าไม้เขต
- 1.4) นายอำเภอ
- 1.5) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ (กรณีป่าสงวนแห่งชาติครอบคลุมกิ่งอำเภอ)

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ

เมื่อมีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เกิดขึ้นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องจับกุมดำเนินคดีผู้กระทำความผิด จะดำเนินการเพียงการสั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติหรือให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติไม่ได้คำว่า "ผู้กระทำความผิด" ตามมาตรา 25 นี้หมายถึงผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

²² พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

²³ จงเจริญ กิจสำราญกุล. *การจับกุม การตรวจยึด การอายัด ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้*. กรุงเทพฯ: กองนิติการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. หน้า 77.

พ.ศ. 2507 ตามความเห็นหรือดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ และการสั่งการให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอน แก้วไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวน แห่งชาติภายในเวลาที่กำหนด ต้องสั่งเป็นหนังสือจะสั่งด้วยวาจาไม่ได้²⁴

ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ หมายถึง พนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งรัฐมนตรี (ขณะนี้คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้ประกาศแต่งตั้งตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 โดยประกาศแต่งตั้งเป็นป่าซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่า สงวนแห่งชาติได้แก่ อธิบดีกรมป่าไม้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ป่าไม้เขต นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้ เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอที่ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวตั้งอยู่ในท้องที่นั้น ๆ

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ สั่งเป็นหนังสือ ให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอน แก้วไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งตามมาตรา 25 ของกฎหมายดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การควบคุมดูแลรักษาป่าสงวนแห่งชาติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น เมื่อ ปรากฏว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติใด และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ จับกุมผู้กระทำความผิดหรือดำเนินการตรวจยึดในกรณีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ แล้วส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแล้ว หากปรากฏว่ามีสิ่ง ปลูกสร้างหรือพืชผลอาศัยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือมีสิ่งที่เป็นอันตรายหรือสิ่งที่ทำให้ เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเสนอให้พนักงาน เจ้าหน้าทีผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้น ใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติพ.ศ. 2507 โดยออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอน แก้วไข หรือกระทำการอื่นเช่นทำลายสิ่งปลูกสร้างหรือพืชผลอาศัยหรือสิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้น โดยไม่ต้องรอผลคดีอาญาถึงที่สุดแต่อย่างใด ซึ่งการออกคำสั่งเป็นหนังสือดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองพ.ศ. 2539 โดยคำสั่งทางปกครองดังกล่าวจะต้องมีการแจ้งรายละเอียดการแจ้งสิทธิ และระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองดังกล่าวทราบนอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ. 2539 ยังได้บัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวิธีการ ยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวและการแจ้งคำสั่งทางปกครองการ วางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งทางปกครองการพิจารณาคำอุทธรณ์รวมทั้งการดำเนินการ

²⁴ วนิดา พรไพบูลย์. (2541). *คำอธิบายพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507*. กรุงเทพฯ: สำนักงานป่าไม้ เขตนครสวรรค์. หน้า 47-48.

รื้อถอนแก้ไขหรือทำลายสิ่งปลูกสร้างหรือพืชผลอาสินดังกล่าวการแจ้งให้ชำระเงินค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนแก้ไขหรือทำลายดังกล่าวตลอดจนวิธีการยึดอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองพ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าวดังนั้นเพื่อให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติพ.ศ. 2507 เป็นไปด้วยความรอบคอบและถูกต้องตามกฎหมายป่าไม้จึงได้กำหนด "หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507" ขึ้นเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติตามที่กรมป่าไม้กำหนดดังกล่าวเป็นการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการตามกฎหมายจะได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยบุคคลภายนอกซึ่งอ้างว่าได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรงแต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พ.ศ. 2539²⁵ และในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวหากมิได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติไม่ต้องรับผิดชอบแพ่งเป็นการส่วนตัวตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

อนึ่งการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติมีคำสั่งให้ผู้กระทำผิดและบริวารออกจากป่าสงวนแห่งชาติหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือรื้อถอนแก้ไขหรือทำประการใดแก่สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมเสียสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยให้รื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินสิ่งของเครื่องใช้ทั้งหลายตลอดจนพืชผลอาสินออกไปจากป่าสงวนแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติพ.ศ. 2507 กรณีดังกล่าวนี้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวน

²⁵ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

แห่งชาติได้มีคำสั่งและดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาไว้เป็นบรรทัดฐานแล้วตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่อ.64/2547

จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่พบการกระทำความผิดซึ่งหน้าโดยให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอน

3.3.3 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

พื้นที่ในการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ทั้งหมด 6 พระราชบัญญัติดังกล่าว โดยได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ ซึ่งกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 64 บัญญัติไว้ว่า "ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกี่ยวกับความผิดอาญาให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" และไม่มีกฎหมายใดบัญญัติจำกัดเขตพื้นที่ในการจับกุมแต่อย่างใดดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานป่าไม้และพนักงานป่าไม้จึงมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ได้ทั่วราชอาณาจักรรวมทั้งตำแหน่งอื่น ๆ เมื่อได้ประกาศแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วกฎหมายก็มีเจตนารมณ์ให้มีอำนาจจับกุมได้ทั่วราชอาณาจักรฉะนั้นตามที่ประกาศกระทรวงเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ได้ภายในท้องที่รับผิดชอบนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมได้ทั่วราชอาณาจักรเช่นเดียวกันเพราะฉะนั้นในการออกประกาศกระทรวงเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ไม่มีได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมเช่นเดียวกันกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 จึงเกิดช่องโหว่ของกฎหมาย

จึงเห็นควรให้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มีการแก้ไข โดยการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดได้ทั่วราชอาณาจักรซึ่งจะทำให้ปัญหาเกี่ยวกับเขตพื้นที่ในการจับกุม

ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหมดสิ้นไป และทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการพื้นที่ป่าชายเลนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4 เปรียบเทียบมาตรฐานทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนตามกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายไทย

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความหมายที่คล้ายคลึงกัน แต่อำนาจในทางปฏิบัติงานแต่ต่างกันทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

1) พนักงานเจ้าหน้าที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาตรา 3 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานต้องเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป เป็นการจำกัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ไม่ระดับต่ำกว่านั้น ไม่สามารถเข้าร่วมในการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ซึ่งต่างกับพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่พนักงานราชการขึ้นไป

2) อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาตรา 24 ไม่ได้มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอน ซึ่งต่างจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 25 ที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจกระทำการรื้อถอน อีกทั้งของต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เปรียบเสมือนตำรวจ

3) อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาตรา 24 ไม่ได้มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุม ซึ่งต่างจากพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 64 ที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ อีกทั้ง ของต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เปรียบเสมือนตำรวจ

4) รัฐได้มีการจัดสรรให้ประชาชนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยมีการเอกสารหนังสือการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งเหมือนกันกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่รัฐมีการจัดสรรพื้นที่ โดยครัวเรือนใดมีการทำลายหรือใช้พื้นที่ป่าชายเลนเกินขอบเขตที่ระบุในสัญญาครัวเรือนนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในการสร้างพื้นที่ทรัพยากรป่าชายเลนให้กลับมามี ร้อยละ 70 ดั้งเดิม หากสามารถคงสภาพของพื้นที่ป่าชายเลนไว้ได้ตามกำหนดในสัญญารัฐบาลก็จะต่อสัญญาให้สามารถทำประโยชน์ในพื้นที่นั้นต่อไปได้อีกเรื่อย ๆ

แต่หากครัวเรือนใดไม่ทำตามกติกาที่ระบุไว้ในสัญญา ก็จะไม่ได้รับการต่อสัญญาและพื้นที่นั้น
ก็จะถูกโอนสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้เข้ามาดูแลต่อไป

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ของประเทศต่าง ๆ ดังนี้

ประเทศ	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ประเทศไทย	
			พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558	กฎหมายอื่น
1. อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไปไม่เปรียบเทียบคดีตรวจ	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ โดยมีการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานตรวจ	- มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไปตามมาตรา 3	- มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับพนักงานราชการตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
2. อำนาจในการรื้อถอน	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ โดยมีการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานตรวจในการรื้อถอน	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ โดยมีการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานตรวจในการรื้อถอน	- ไม่ได้มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอน	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการรื้อถอนตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
3. อำนาจในการจับกุม	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ โดยมีการให้	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ โดยมีการให้เจ้าหน้าที่	- ไม่ได้มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่	- ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการจับกุมตามมาตรา 64

ประเทศ	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ประเทศไทย	
			พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558	กฎหมายอื่น
	เจ้าหน้าที่ร่วมกับกับพนักงานตำรวจในการจับกุม	ร่วมกับกับพนักงานตำรวจในการจับกุม	ในการจับกุม	พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
4. รัฐมีนโยบายให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่	- ให้สิทธิประชาชนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยมีการกำหนดว่า หากครัวเรือนใดไม่ทำตามกติการะบุไว้ในสัญญา ก็จะไม่ได้รับการต่อสัญญาและพื้นที่นั้นก็จะถูกโอนสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้เข้ามาดูแลต่อไป	- ให้สิทธิประชาชนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนได้	- ให้สิทธิประชาชนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนได้	-